

SÄKER PÅ TAKET I BEKVÄM SELE

Leif Eriksson tycker att Ekman Safetys väst fungerar bra på taket. Hans kollega Janne Svensson provar testets enda sele, Miller.

Det finns en klar vinnare i Byggnadsarbetarens test av personlig fallskyddsutrustning. "Jag ger Petzl högsta poäng på alla områden. Den är lätt att ha på sig, och både lina och lås är bra", säger plåtslagaren Janne Svensson.

TEXT ELIN JÖNSSON FOTO PER TRANÉ

Det är årstiden som kräver personligt fallskydd. Enligt arbetsmiljölagen måste man ha fallskydd om en arbetsplats är belägen mer än två meter över marken. På byggen går det ofta bra med nät eller räcken, men snöskottande plåtslagare vill ha smidigare saker än så. Trots att taken är hala och att plåtslagarna sällan kan se underlaget, väljer många att skotta snö utan skyddsutrustning. "Den är för krånglig" och "Linan är i vägen" är favoritförklaringarna.

Vi har testat sex kompletta utrustningar för att kontrollera om fördomarna stämmer.

- Bara en av de sex var lite krånglig att få på, och den var väldigt smidig att jobba i. Jag känner mig ledig i den, säger Janne Svensson om testets enda rena sele, Miller.

Att resten av utrustningarna är västar med inbyggd sele beror på att de är vanligast på marknaden och många plåtslagare trivs bäst med dem. I stort sett alla märken har både väst och sele som alternativ, men deras säljare förespråkar ofta västen: en väst är helt enkelt lättare att sätta på sig.

Janne Svensson är tredje generationens plåtslagare som driver Svenssons plåtslageri i Hudiksvall. Normalt är det bara han och en anställd, kollegan Leif Eriksson, som arbetar på firman, men under snöskottningsdagar plockar han in extra folk. Det är tidigare anställda, folk som har andra byggjobb eller som arbetar inom räddningstjänsten.

Just i dag är det, förutom Janne och Leif, inhopparen Ola Broberg som är på plats. Bara med ett ögonkast väljer de gemensamt bort två av utrustningarna, Sala och Protecta.

- Det går inte med treslagen lina. Jag förstår inte varför de har det. Den snurrar sig och är svår att använda i is och snö, slår Ola Broberg fast på en gång.

Sedan följer ett långt resonemang mellan dem alla tre om vad som är en bra lina och vad som är ett bra lås.

Linor ska vara skotlinor. De väger mindre, de samlar inte på sig snö och is på samma sätt och de snor sig inte. Fyra av sex västar har det.

Låsen ska vara av den typ som finns på Petzl, Skydda och Roofwalker-västarna. En enkel kloss att hålla

	PETZL	ROOFWALKER (Ekman Safety)	SKYDDA
Pris:	7 219 kr	5 469 kr	6 200 kr
Beskrivning:	Takpaket: Väst Newton, säk-lina 20 m, fallbroms. Yrkeshjälm utan skärm ingår.	Fallskyddspaket: Sele X-treme Roof-walker, kärnmantellina V-safe 15m	Väst Neptune 702 XBV, kärnmantellina Himalia RM21 *
Utformning: (Lätt att ta på?)	5	4,5	4
Justerbarhet:	5	4,5	4
Bekvämlighet:	5	4	4
Smidighet: (Hindrar i arbetet?)	4,5	4	4
Linan:	5	5	5
Glidlås:	5	4,5	4,5
Upplevd trygghet:	5	4,5	4,5
Kommentar:	"Bäst i test". Lätt att ta på, lätt att bära. Breda band i västen. Infästning både fram och bak. Konstruktion så att man kan dra upp sig själv om man faller över kanten. Bra lås.	Stort plus för den stora kroken som ska fästas i fästpunkten på taket. Bra lås. Stabilt njurbälte. Bra väska. Lite stel och tung.	Bra lås och bra lina. "Tredje bästa". *De har ett tak-paket med rörlig infästning på höften/brösten, men det finns bara som sele.
Betyg:			

BÄST

i. Mekaniken är dold inuti och det krävs bara ett enkelt handgrepp, som man klarar av med handskar på sig, för att låsa och låsa upp.

Också där får västen från Protecta och även selen från Miller pisk. Detaljerna är för små.

– Även om man inte grejar med dem så mycket ute, är det viktigt att det går, säger Leif Eriksson.

Testpatrullens favorit är västen från Petzl. Tillverkaren arbetar mest med klätterutrustning för sportklättring, men har på senare år tagit fram säkerhetsutrustning för byggnadsarbetare. Petzl får högsta betyg av alla i nästan alla kategorier. Bara en person ger den lite lägre betyg när det gäller smidighet.

SÅ HÄR HAR VI VALT SELAR:

Efter samtal med inköpare på NCC, Skanska, Peab och JM, och bransch-kunniga på bland annat arbetsmiljöverket, Plåtslageriernas riksförbund och Byggnads, har sex selar valts ut. Protecta, Sala, Miller och Skydda används av många. Roofwalker är nyframtagen i samråd med både arbetsgivare och arbetare och har en ny konstruktion med fästpunkten. Petzl är ett exempel på när man utgått från klätterutrustning. Vi har valt fem västar och en sele, men det är en tillfällighet från vilket märke. Alla tillverkare har flera alternativa modeller, men av utrymmesskäl har vi bara valt en av varje.

SÅ HÄR GJORDE VI:

Sex kompletta säkerhetsutrustningar, väst/sele, lina och fallbroms har testats i dagligt bruk. Testpatrull var fem plåtslagare som sysslar med snöskottning på tak. Syftet var att jämföra hur olika modeller fungerar praktiskt på arbetet. Eftersom samtliga selar är CE-märkta har vi inte testat säkerhet och slitstyrka vid ett eventuellt fall, utan bara hur de fungerar före fall.

MILLER	SALA	PROTECTA
3 487 kr	8 687 kr	5 531 kr
Sele Miller DF, kärnmantellina 20 m, glidlås	Väst KB1800, fallbroms P-82, tvinnad lina KC209, Stödlina KF7T2000	Poly väst AB 102, tvinnad lina 20 m, fallbroms Cobra
3	4	3,5
4,5	3,5	3,5
4,5	4,5	2,5
4	3,5 TUNG	3,5
4,5	1	1
4,5	4	3,5
4,5	4	3,5
Selen tvinnar sig lätt innan man fått på sig den. Bra att jobba i. "Känner sig ledig".	Okej, men tung väst. Ingen fästpunkt framtill på västen. Treslagen (tvinnad) lina fungerar inte på taket.	Treslagen (tvinnad) lina fungerar inte på taket. För många detaljer på låset. För liten krok. Västen är lite klumpig. KLUMPIG

ARBETSGIVARENS ANSVAR:

- Undersöka taken innan arbetet påbörjas.
- Kontrollera säkerhetsanordningarna.
- Informera snöskottarna om riskerna med arbetet.
- Förvissa sig om att arbetstagarna känner till farorna och hur man undviker dem.
- Tillhandahålla skyddsutrustning samt se till att den används.

Källa: "Se upp där nere", broschyr från Plåtslageribranschens centrala arbetsmiljökommitté.

ARBETSTAGARENS ANSVAR:

- Följa gällande föreskrifter, använda den skyddsutrustning som finns och iaktta den försiktighet som krävs.
- Om arbetet innebär omedelbar och allvarlig fara för liv och hälsa ska man underrätta skyddsombud och arbetsgivare om det.
- I väntan på besked har man rätt att avbryta arbetet.

